

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Altın Takıların Kiralanması

Şeyh Hüsam Ebu Muhammed'e

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh; Allah sizi hayırla mükâfatlandırınsın ve Allah size zihin açıklığı versin.

Müsaadenizle bir soru sormak istiyorum: Altın kiralamanın hükmü nedir; zira bir günlüğüne veya daha uzun süreliğine altın kiralayanlar var ve bu gelenek bazı ülkelerde yaygın bir hale geldi? Allah sizi hayırla mükâfatlandırınsın.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

İcare, bir bedel karşılığı menfaat üzerinde yapılan akittir; icaranın kapsamına, evin, hayvanın, bineğin ve benzerlerinin kiralınması gibi akdin malın menfaati üzerinde gerçekleştiği hususlar girer. Nitekim bunu, İslami Şahsiyet kitabının ikinci cildinin “İcare” bölümünde açıkladık; zira orada şöyle geçmektedir:

(İcara, bir bedel karşılığı menfaat üzerinde yapılan akittir. İcaranın kapsamına şu üç tür girer:

1- Evin, hayvanın, bineğin vb. kiralınması gibi akdin malın menfaati üzerinde gerçekleştiği kiralamadır.

2- Belirli işler için meslek erbablarının ve sanatkârlarının kiralınması gibi akdin işin menfaati üzerinde gerçekleştiği kiralamadır. Dolayısıyla akdin üzerinde yapıldığı şey, işten hâsıl olan menfaattir. Boyacının, demircinin, marangozun vb. kiralınması gibi.

3- Akdin kişinin sağlayacağı menfaat üzerine gerçekleştiği kiralamadır. Hizmetçi, işçi vb. kişilerin kiralınması gibi.

Kiralama, şeran bütün çeşitleri ile caizdir. Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُلْطَانًا وَرَحْمَةً لِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ** “**Birbirlerine iş gördürmeleri için (çeşitli alanlarda) kimini kimine derece derece üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdikleri şeylerden daha hayırlıdır.**” [Zuhruf 32] Beyhaki, Ebu Hurayra kanalıyla Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Kim bir ücretli kiralarsa ona ücretini bildirsin.”** Buhari de şunu rivayet etti: **“Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve Sıddîk (Ebu Bekir), El-Dîloğullarından bir adamı tecrübeli bir yol rehberi olarak kiraladılar.”**) Bitti.

Gördüğünüz gibi menfaati mubah olan her şeyin, belli bir ücretle ve belli bir süreliğine kiralınması caizdir; örneğin belirli bir meblağ karşılığında, belirli bir süre ve belirli bir kullanım için araba kiralamak caizdir... **Ancak kadının süslenmesi için belirli bir meblağ karşılığında ve belirli bir süre için altın ve gümüşün kiralınmasına gelince; Bu benim aklıma takılan bir şeydir; altın ve gümüş, İslam'da paranın esasıdır; o halde para ile para nasıl kiralanacak?! Yani para, kendi cinsiyle nasıl kiralanacak?** Her halükârda bu konu daha derin bir araştırmayı gerektiriyor ve belki de ileride olur inşaAllah...

Ancak ben, mutmain olduğun bir görüşü taklit etmen için size bazı fıkhi görüşleri zikredeceğim:

1- El-Muğnî İbn Kudame (5/403)

(4305) Bölüm: Onun kiralınması caizdir; yani arsa ve ev gibi asıl hükmüne (asıl haline) bağlı kalmak şartıyla mubah bir menfaat için faydalanılabilecek her malın kiralınması caizdir... Takı kiralamak da caizdir; Ahmed bunu, oğlu Abdullah'ın rivayetinde belirtti. Bunu, Sevri, Şafii, İshak, Ebu Sevr ve rey (görüş) sahipleri de söylediler. **Ahmed'den, takının kiralınması hakkında şöyle dediği rivayet edildi: Onun ne olduğunu bilmiyorum? El-Kâdi, Ahmed'e caiz olduğunu açıklamak için şöyle dedi: Bu, onun kendi cinsinden olan bir ücretle kiralınmasına hamledilir; kendi cinsinin dışında olmasında da bir sakınca yoktur.**

Malik, takının ve elbisenin kiralınması hakkında şöyle dedi: Bunlar, şüpheli olan şeylerdendir. Belki de bununla kastedilenin süs olduğunu sanmıştır ve asıl kastedilen bu değildir.....]

2- İmam Nevevi şöyle dedi: [Es-Saymeri, sonra Maverdi ve takipçileri burada şunu söylediler; altın veya gümüşün kiralınması durumunda efdal olan bunların kendi cinsiyle kiralınmaması, aksine altının gümüşle ve gümüşün de altınla kiralınmasıdır; şayet altın altınla veya gümüş de gümüşle kiralınırsa iki yön vardır; (Birincisi), faizden sakınmak için bu geçersiz olur ve sahih olan ise diğer kiralamalar gibi caiz olmasıdır. Maverdi şöyle dedi: Birinci görüş batıldır; çünkü kiralama akdi, faiz kapsamına girmez. Bu nedenle Müslümanların icmasıyla altın takının müeccel olarak dirhem karşılığında kiralınması caizdir; şayet burada faiz söz konusu olsaydı, bu caiz olmazdı.] (El-Mecmu (6/46).

3- Mevsuatü'l-Fıkhiyye el-Kuvettiiyye (12/283, kapsamlı bir şekilde otomatik olarak numaralandırılmıştır)

[Süs için kiralama:

25- Asıl olan, aslına bağlı kalmak şartıyla mubah bir menfaat için faydalanılabilecek her malın kiralınmasının caiz olmasıdır; bu nedenle Şafii ve Hanbeli, elbisenin ve süslenmek için takının caiz olduğunu açıkladılar; bunlara yapılan harcamalardan kastedilen, aslına bağlı kalmak şartıyla mubah olmasıdır ve süs ise meşru maksatlardandır. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“فَلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ”** **Allah'ın kulları için yarattığı süsü kim haram kıldı?** [Araf 32] Dolayısıyla altın ve gümüş takının farklı olan cinsiyle kiralınmasının caiz olması, aralarındaki ittifak mahalli olmuştur...

Ahmed, ücretin aynı cinsten olması durumunda tereddüt etti ve ondan mutlak olarak caiz olduğu rivayet edildi...

Hanefilere gelince; süs için elbise ve kap kaçak gibi şeylerin kiralınmasının fasit olduğunu açıkladılar; zira şöyle dediler: Şayet süslenmek için elbise veya kap kaçak, önünde hasat etmek için bir hayvan veya oturmamak için bir ev kiralınırsa... Kiralamanın tamamı fasit olur ve bunun için bir ecir yoktur; çünkü bunlar, maldan kastedilmeyen bir menfaattir. Giymek için elbise, cihat için silah, oturmak için çadır ve benzeri şeyleri belli bir bedel karşılığında belli bir süre için kiralamak caizdir ve onlar nazarında takı da elbise gibidir...

Malikiler takının kiralınmasını kerih gördüler; çünkü bu, insanların işinden değildir. Ve şöyle dediler: Evla olan ödünç vermektir; çünkü bu, bilinen bir şeydir...

- Mevsuatü'l-Fıkhiyye el-Kuvettiiyye (22/294, kapsamlı bir şekilde otomatik olarak numaralandırılmıştır)

İhtiyaç olan altının kiralınması:

30- Hanbeliler, süslenmek ve ağırlık için altın dinarların ve aynı şekilde altından burun gibi ihtiyaç duyulan her şeyin belirli bir süre için kiralınmasının sahih olduğunu açıkladılar; çünkü bunlar, aslına bağlı kalmak şartıyla kendisinden istifade edilen mubah bir menfaattir; bu şekilde olan her şeyin kiralınması, ihtilafsız caizdir.

Şafiiler, süs için dinarların kiralınmasını yasakladılar ve takının kiralınmasının caiz olduğunu belirttiler.] Bitti.

4- Şemseddin Muhammed el-Asyuti'ye ait (Cevahirul Ukûd), sonra el-Kâhiri Şafii'de (Ö: 880) (1/216) babında şöyle geçmektedir:

(Takının -altının altınla ve gümüşün gümüşle- kiralanmasının mekruh mu olduğu konusunda ihtilaf ettiler? Ebu Hanife, Şafii ve Maliki şöyle dediler: Mekruh değildir. Ahmed mekruh gördü.)

5- Fıkhu Alel-Mezâhibil-Erbaa (3/60)

(Üçüncü bölüme gelince: O, mekruh olup bununla ilgili hususlar şöyledir: **İster altın ister gümüş olsun takının kiralanması mekruhtur...**

Buradan, kullanılması mubah olan takının kiralanmasının mekruh olduğunu, haram olanın kiralanmasının ise yasak olduğunu, erkeğin takı kiralaması halinde, kiralamanın sahih olmadığını ve bazılarının da ister kullanılması helal isterse yasak olsun takının kiralanmasını mekruh olarak gördüklerini öğreniyorsunuz.) Bitti.

Nesai'nin Süneni'nde Ebu Musa'dan Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğunu rivayet ettiği bilinmektedir: أَجَلَ الذَّهَبِ وَالْحَرِيرِ لِأَنَاسِ أُمَّتِي وَحُرِّمَ عَلَى ذُكُورِهَا **"Altın ve ipek, ümmetimin kadınlarına helal, erkeklerine ise haram kılınmıştır."**

Buna göre görüşünden mutmain olduğun kişiyi taklit et; Allah seninle olsun.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 13 Saferu'l Hayr 1445

M. 29/08/2023

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4404/>